

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome In Qvatvor Lib. Sententiarvm M. Petri Lombardi

Spina, Claudius de

Parisiis, 1551

20. de quibusdam pœnitentiam consequentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38840

CAP. Tertium. Oportet iudicem
Ecclesiasticum iustum esse
& discretum.

1. **Q**ualem autem oporteat esse qui alio-
rum iudex constituitur. August. descri-
bit ita dicens, Sacerdos cui omnis
offertur peccator, ante quem statuitur om-
nis languor, in nullo eorum sit iudicandus,
quæ in alio iudicare est promptus. Iudicans
enim alium qui est iudicandus, condemnat
seipsum. Cognoscat ergo se, & purget in se
quod alios videt sibi offerre. caueat vt à se
proiecerit quicquid in alio damnosum repe-
rit, &c. Animaduertat quòd qui sine peccato
est, primus in illam lapidem mittat, &c. *Ioh. 8.*

2. **Q**ueat spiritualis iudex sicut non commisit cri-
men nequitie, ita non careat munere scien-
tie. Oportet quòd sciat cognoscere quic-
quid debeat iudicare. Iudiciaria enim pote-
stas hoc postulat, vt quod debet iudicare dif-
cernat. Diligens ergo inuestigator sapien-
ter interroget à peccatore, quod forsitan
ignorat, vel verecundia velit occultare. Co-
gnito verò crimine, varietates eius non du-
bitet inuestigare, & locum, & tempus, &c.

DE TEMPORE POE-
nitentia.DISTINCT. Vigesima
CAP. Primum.Vana
vita.

Sintia.

Pœnitentiæ tempus vsque ad vltimum vite suspirium durat.

Leo papa, Nemo est desperandus, dū in hoc corpore constitutus est: quia quod ~~diffidentia ætatis differtur~~, nonnunquam ~~consilio maturiore perficitur~~. August. tamen de pœnitentiâ differentibus ita scribit, Si quis positus in vltima necessitate, voluerit accipere pœnitentiâ, & si accipit, & mox reconciliatur, & hinc vadit: fateor vobis, nō illi negamus quod petit: sed non præsumimus, quia bene hinc exit, si securus hinc exierit, ego nescio. Pœnitentiâ dare possumus, securitatem, verò nō, &c. Sed cur hoc dixit August. quum pœnitentiâ quæ in fine agitur, in psalmo appelletur sacrificium vespertinum, quod in lege acceptabilius erat: & quum in quacunque die inuocetur Deus, adsit: & quacunque hora ingemuerit & conuersus fuerit peccator, vita viuet, & non morietur? Sed illa dixit August. propter illos qui pœnitentiâ vsque in finem vitæ ^{trahunt} protrahunt: & tunc non ex Dei amore videntur pœnitere, sed timore mortis, quasi ex necessitate. Si tamen tunc vera habeatur pœnitentiâ, hominem liberat, & vitam mortuo impetrat. non sic tamen vt nullam sentiat pœnam: nisi fortè tanta sit vehemētia gemitus & contritionis, quæ sufficiat ad delicti pu-

KK

August.
259. a. l. 8. 9

207

Timor
Prud.
210. a

nitionem. ~~Licet ergo sit difficile~~, vt tunc sit vera pœnitentia, quæ tam sera venit, quando cruciatus membra ligat, & dolor sensum opprimit, vt vix homo aliquid cogitare valeat, melior tamẽ est sera, quàm nulla. Pœnitentia enim etsi in extremo vitæ hiatu aduenit, sanat & liberat. Multum sera fuit latronis pœnitentia: sed non fuit sera indulgentia. Sed licet latro veniã meruisset in fine de omni crimine, non tamen dedit baptisatis peccandi & perseverandi authoritatem.

C A P. Secundum. *Post mortem quandoque pœna exoluenda in purgatorio superest.*

Idem dicendum de his qui hinc transeunt incompleta pœnitentia, atque de illis qui in extremis pœnitent. Si enim fuerit tanta cordis contritio, & delicti exprobratio, vt sufficiat ad puniendum peccatum, liberi ab iis pœnis transeunt ad vitam, etsi inexplata fuerit pœnitentia: quia perfecte pœnituerunt, & ingemuerunt corde. Qui verò non adeò conteruntur corde, & pro peccato ingemiscunt, si ante completam pœnitentiam discesserint, ignem purgatorium sentient, & grauis punientur, quàm si hic impleissent pœnitentiam: Horrendum He. 10 est enim incidere in manus Dei viuentis.

Quis purgatorium sentit.

Deus enim quum sit misericors & iustus, ex misericordia pœnitenti ignoscit, non reseruans peccatum ad pœnam æternam: ex iusticia verò impunitum non dimittit peccatum. Aut enim punit homo, aut Deus. homo autem punit pœnitendo, Deus autem pœnâ exigendo. Et est pœnitentia interior & exterior. Si ergo tanta fuerit pœnitudo, vt sit sufficiens vltio peccati, Deus qui hoc nouit, ab eo qui taliter pœnitet, vltius pœnam non exigit. Si verò interior pœnitudo non sufficit in vindictam peccati, nec exterior pœnitentia impletur: Deus qui modos & mensuras peccatorum & pœnarum nouit, addit pœnam sufficientem. Studeat ergo quisque sic delicta corrigere, vt post mortem non oporteat pœnam tolerare. Idem dicendum de illo, cui sacerdos indiscretus iniungit paruum pœnitentiam, quod supra de illo qui pœnitentiam non compleuit. Quòd si tantum est lamentum interioris doloris, vt sufficiat in vindictam peccati: omnino liberatus est. Si verò non sufficit dolor interior simul cum pœna iniūcta, addit Deus pœnam.

C A P. Tertium. Vehementia contritionis interdum tollit omnem pœnam.

KK ij

misericus & iustus
Deus

pœnitentia interior
& exterior
24. b.

252. b.

234. b.

DE hoc certum habemus documen-
tum in illo latrone, qui sola mentis cō-
tritione & cōfessione statim vt con-
uerfus fuit, paradifum ingredi meruit. Sed
quia dispensatores Ecclesiæ, cōtritionis quā-
titate perpendunt, quibus non est datū intel-
ligere occulta cordiū: omnibus leges pœni-
tentiaē cōstituunt, tam magis q̄ minus de pec-
cato dolentibus, quorū studium ad hoc præ-
cipuè tendere debet, vt cordis dolorē (quā-
tum fas est) cognosceant, & sec. ipsius mo-
dum pœnitentiā iniungant. Ideo dicit Aug. *Enchi.*
Rectè constituuntur ab iis qui Ecclesiæ præ- *ca. 65,*
sunt, tempora pœnitentiæ agendæ, vt ipse
satisfaciat etiam Ecclesiæ, in qua peccata ip-
sa remittuntur.

235. a.

C A P. 4. *Morientibus non est pœnitentia
imponenda, sed innotescenda.*

Theodorus Cantuariēs. episc. in pœnitē-
tiali suo sic ait: Ab infirmis in pericu- *26. q. 7*
lo mortis positis, pura inquirēda est eō *c. ab in-*
fessio peccatorū: non tamen illis imponēda *firma.*
1. pœnitentiæ quantitas, sed innotescenda, & cū
2. animorū orationibus, & eleemosynarū largi-
tionibus, pondus pœnitentiæ subleuandū, si
fortè migrauerint. Si verò conualuerint, pœ-
nitentiæ modū à sacerdote impositū diligen-
ter obseruent. Aliis verò pro qualitate pec-
cati pœnitentia decernenda est præfiden-
tium arbitrio.

CAP. 5. In necessitatis articulo non est
neganda pœnitentia vel
reconciliatio.

Leo papa: His qui tempore necessitatis
& periculi vrgentis instantia, præfidiū
pœnitentiæ & mox recōciliationis im-
plorant, nec satisfactio interdicenda est, nec
reconciliatio deneganda: quia misericordiæ
Dei nec mēsuras ponere possumus, nec
tempora designare. Quod si ita aliqua ægri-
tudine aggrauati sunt, vt quod paulò antè
poscebant, sub præfenti significare nō valeāt,
testimonia eis fidelium circumstantium pro-
desse debent: simulq; pœnitentiæ & recō-
ciliationis cōsequantur beneficium. Idem di-
cit Iulius papa. Non debet tamen presbyter
pœnitentem reconciliare, inconsulto episco-
po, nisi vltima cogat necessitas. vt in Conc.
Carthagin. statuitur.

CAP. 6. Qui morte præuenitur, Ecclesiæ
suffragiis non est priuandus.

Apanense Conc. Si aliquis fuerit mor-
tuus qui non sit confessus, & testimo-
nium habet bonum, & non poterat ve-
nire ad sacerdotem, sed præoccupauit eum
mors in domo vel in via, faciant pro eo pa-
rentes eius oblationem ad altare, & dent re-
demptionem pro captiuis.

KK iij

334
257. 17.
240. d. e. 15. 16.
2174.

*
E. 18.
33.

ibid. c.
si pres-
byter.
26. q. 6
c. cogno-
uimus.